

čajju petega leta zbolel je nevarno na vročinski bolezni, ostavil je tedaj l. 1875. Gradec, ter se šel domú zdraviti. Za časa bosanske okupacije zadela je tudi njega osoda, da je bil mobiliziran. 20. avgusta l. 1878. zapustil je belo Ljubljano ter šel v Gorico kot vojašk zdravnik, kjer je bival ves čas okupacije.

10. januarija 1879. l. prišel je od okupacije domú, a uže čez 4 me ece ostavi očetov dom ter se podá na Dunaj, da dovrši medicinske študije. Uže od dunajske razstave sem, kjer je razne naprave videl, ki sosebno zanimajo medicince strokovnjaka, hrepenel je po Dunaji. V slavnoznani c. kr. občni bolnišnici dobil je mnogo prakse. Po prijateljih opozorjen vstopil je v slovensko literarno društvo kot ud. Delovanje društva ga je vrlo zanimalo, on sam pa se je društvenikom jako priljubil. 27. novembra 1879. bil je izvoljen podpredsednikom slovenskemu lit. društvu, — 17. februarja l. 1880. prevzel je začasno vodstvo, a uže 1. maja bil je voljen predsednikom.

Poglavitno je, da uživa predsednik popolno zaupanje vseh društvenikov. Ako se more to o kom trditi, veljá gotovo v polni meri o rajncem Jarcu. Vse ga je spoštovalo in cenilo. Njegova zasluga je, da je društvo utrdil ter mu zagotovil prihodnost. V društvu bil je z vsacim dober in prijazen, nobena razžaljiva beseda ni prišla nikedar čez njegova usta. Mimo mnogo dobrih lastnosti, ki smo jih na rajncem Jarcu opazili, bila je tudi, da ni bil prevzet in visok. — Sam pridno predavajoč v društvu navduševal je vsacega za sveto národno stvar. Spodbujal je društvenike na skupno delo, vsaj le skupno delo hasni. Ne gledé, kakošno mnenje so imeli nekateri neprijatelji o delovanji društva, deloval je vedno in le vedno v prid in blagor društvu in gotovo je, da bode ostal literarnemu društvu vedno v spominu.

Žalibog, da mu ni bilo dano, dalje še delovati v blagor svojemu narodu. Tedaj, ko se je uže približeval svojemu cilju, ko je našel po burnem viharji življenja mir, pretrgale so mu neusmiljene parce nit življenja. 8. dne meseca oktobra 1880. zvečer domú gredočega zalila je kri in drugi dan opoludne izdihnil je svojo blago dušo. Njegova smrt je vsacega pretresla, sosebno njegove najbližnje prijatelje.

Ves prosti čas porabljal je Jarc v to, da je pisal v milem materinem jeziku. Živa priča njegove neumorne delavnosti je njegova literarna zapuščina, ki obsega: 1) Črtice iz časov turških bojev. 2) Pesmi. 3) Uzroki navadnih bolezni našega kmeta. 4) Pogled (fiziognomična študija). 5) O kužnih in nalezljivih boleznih. 6) Febris (mrzlica). 7) Vpliv živega srebra na človeški organizem. 8) Dva človeka — ena misel. 9) Materina kletev. 10) Zakonske pridige, francoski spisal Douglas Jerrold. 11) Spinozza (živenje Mislitevo). — Škoda, da nekateri spisi niso še dokončani, — 3. in 4. spis sta bila natisnena v lanskem „Zvonu“ Stritarjevem, — zadnja dva spisa sta prevoda. Zraven opravil svojega poklica in delovanja na narodnem polji vadil se je rajnki Jarc tudi pridno ptujih jezikov in družih ved. Govoril je izvrstno francoski, ruski in laški, bil je spreten stenograf, igral je na orglje in glasovir. Rajnki bil je ud tirolskega stenografskega društva in pa ud ljubljanske cecilijanske družbe.

Iz vsega tega je razvidno, kako britka izguba je s smrtjo Jarčevo zadela narod naš. Večna mu pamjat!

Ozir po svetu.

„San Clementi“ v Rimu.

Spisal Fr. Potočnik.

(Konec.)

Zgornja, od papeža Paškala II. zidana bazilika je na pol ožja kakor starodavna spodnja bazilika, al obe ste trivrstni (3schiffig) in nimate, kakor vse prave bazilike, prečnega razdelka. Srednji razdelek je od stranskega po 16 antiknih stebrih ločen. Srednji razdelek tako kakor oba stranska niso obokani, ampak imajo ravne lesene strope, zadnja pa sta na pol nižja kakor srednji.

Posebnost vseh pravih bazilik so tako zvana slavnostna vrata. Pri cerkvi sv. Klemenca stojé te slavnostna vrata v srednjem razdelku bazilike pred prezbiterm in so obokana. Na zidu nad obokom proti cerkvi se vidi doprsna podoba Kristusova, obdana z znamki sv. evangelija, to je, človeka, leva, bika in orla; na levi strani sta sv. Pavel in sv. Lorenc, spodej Izaija, pod tem pa Betlehem; na desni strani sta sv. Peter in sv. Klemen, spodej Jeremija in pod tem Jeruzalem.

Kakor je uže omenjeno, stojé pod zgornjo dandanašnjo cerkvijo še tri dôbe te stare stavbe. Po širokih marmornih stopnicah se pride iz zgornje v spodnjo baziliko, katera je, kar je tudi uže omenjeno bilo, veliko večja, kakor dandanašnja zgornja. Vhod v to spodnjo baziliko je še le komaj 20 let mogoč, kajti poprej je zasuta bila. A tudi sedaj ni zmerom odprta, ampak vsako leto samo dvakrat, in to na dan sv. Klemenca (23. novembra) in pa drugo nedeljo o postu. A o priliki sedanje velike cerkvene slavnosti bila je služba božja ravno v ti vsem romarjem odprti spodnji baziliki, kajti tukaj ni samo pokopališče sv. Cirila, temveč vidi se tukaj tudi starodavna slika Kristusova, kateri, stoječ med arhangeljem Mihaelom in Gabrielom in obdan od svetnikov Andreja in Klemenca, po grški navadi blagoslovja s kazavcem, srednjim pristom in mezincem pred njem klečečega sv. Cirila in Metoda. Dalje so tukaj iz Vatikana prepeljane relikvije sv. Cirila z napisom „Ego Maria Macellaria pro timore Dei et remedio anime meae haec pingere feci“.

Vse strani spodnje bazilike so slikane na mokro (fresco) in za nas je posebno mikavna slika sv. Cirila klečečega pred cesarjem Mihaelom, poleg njega pa krsti sv. Metod nekega mladenča. Takih na mokro slikanih podob je cela spodnja bazilika polna.

Pod prezbiterm spodnje bazilike se vidijo ostanki starodavne poganske dôbe; prostori te stare stavbe so temni in mokrotni; v nekaterih stoji celó še voda.

Čudno je, da tukaj v poganskem delu te stavbe so našli statvo „dobrege pastirja“. Vprašanje, kako je ta statva v te prostore prišla, še ni rešeno. — Preiskave in kopanje v delu te stavbe trajajo še dalje; sploh je za občinstvo zaprta.

Mnogovrstne novice.

* *Vknjiženih (intabuliranih) dolgov v Avstriji leta 1879. je bilo 131 milijonov in 17.385 gold., in sicer: 2 milijona na fužine, 24 milijonov na grajščinska, 27 milijonov na mestna in 74 milijonov na kmetska posestva.*

Naši dopisi.

Iz Rusije 4. julija. :: — Vsaka dôba ima kako posebno, človeški rod mučečo bolezen. Našo „ustavno“ dôbo muči strast ubijanja vladarjev, tacih, koji so po-